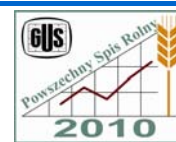

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

31-223 Kraków, ul. Kazimierza Wyki 3
e-mail: sekretariatUSKRRK@stat.gov.pl tel. 12 415 60 11 Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

Informacja sygnalna - Nr 14

Data opracowania - październik 2010 r.

OCHRONA ZDROWIA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2009 R.

Opiekę medyczną mieszkańców województwa sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie. Opieka zdrowotna o charakterze stacjonarnym świadczona była w szpitalach ogólnych oraz placówkach takich jak: zakłady opieki długoterminowej (zakłady opiekuńczo-lecznicze, pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja), zakłady leczenia uzdrowskiego, zakłady psychiatryczne.

W 2009 roku według informacji pozyskanych z Ministerstwa Zdrowia **w ochronie zdrowia pracowało** (w głównym miejscu pracy, według stanu w dniu 31 XII): 7,0 tys. lekarzy, 1,2 tys. lekarzy dentyków, 16,5 tys. pielęgniarek (w tym 1,1 tys. z tytułem magistra pielęgniarstwa), 1,9 tys. położnych (w tym 35 z tytułem magistra położnictwa) oraz 2,3 tys. farmaceutów (bez techników farmacji). Poza tym wybrany personel medyczny z wyższym wykształceniem reprezentowało między innymi: 0,7 tys. fizjoterapeutów, 0,5 tys. pracowników zatrudnionych w pracowniach diagnostycznych, 0,4 tys. rehabilitantów, 0,4 tys. psychologów, 0,3 tys. analityków medycznych. Wśród średniego personelu medycznego wyróżnić można: 0,8 tys. techników analityki medycznej, 0,8 tys. techników elektroradiologii, 0,7 tys. techników fizjoterapii, 0,7 tys. ratowników medycznych.

Na 10 tys. osób zamieszkujących województwo przypadało: 21,2 pracujących lekarzy (w kraju 20,7), 3,6 – dentyków (3,1), 50,2 – pielęgniarek (48,7). Prawo do wykonywania zawodu medycznego posiadało: 11,6 tys. lekarzy, 3,2 tys. lekarzy dentyków, 23,0 tys. pielęgniarek, 2,9 tys. położnych i 2,8 tys. farmaceutów.

W końcu 2009 r. w województwie małopolskim funkcjonowało 68 **szpitali ogólnych**, z których do sektora publicznego zaliczało się 55,9%.

Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 43,6 łóżka w szpitalach ogólnych, czyli średnio 229 osób na 1 łóżko (stan w dniu 31 XII), *podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 48 (209 osób na 1 łóżko)*.

Na oddziałach chorób wewnętrznych (bez kardiologicznych) znajdowało się 16,3% wszystkich dostępnych łóżek, chirurgii ogólnej – 10,5%, ginekologiczno-położniczych – 10,2%, rehabilitacyjnych – 8,0%, chirurgii urazowo-ortopedycznej oraz neonatologicznych – po 6,4%, pediatrycznych – 5,4%, gruźlicy i chorób płuc – 5,3%, kardiologicznych – 4,1%, neurologicznych – 4,0%.

TABL. 1. SZPITALI OGÓLNE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009
Szpitali	61	68
publiczne	37	38
niepubliczne	24	30
Łóżka w szpitalach i filiach szpitali	14536^a	14387^a
publicznych	13643	13378
niepublicznych	893	1009
Leczeni^b w szpitalach	620768^a	636267^a
w tym dzieci do lat 18	130774	137359

^a Łącznie z neonatologią (miejscami/łóżkami dla dzieci i inkubatorami) ^b W ciągu roku, łącznie z ruchem międzyoddziałowym.

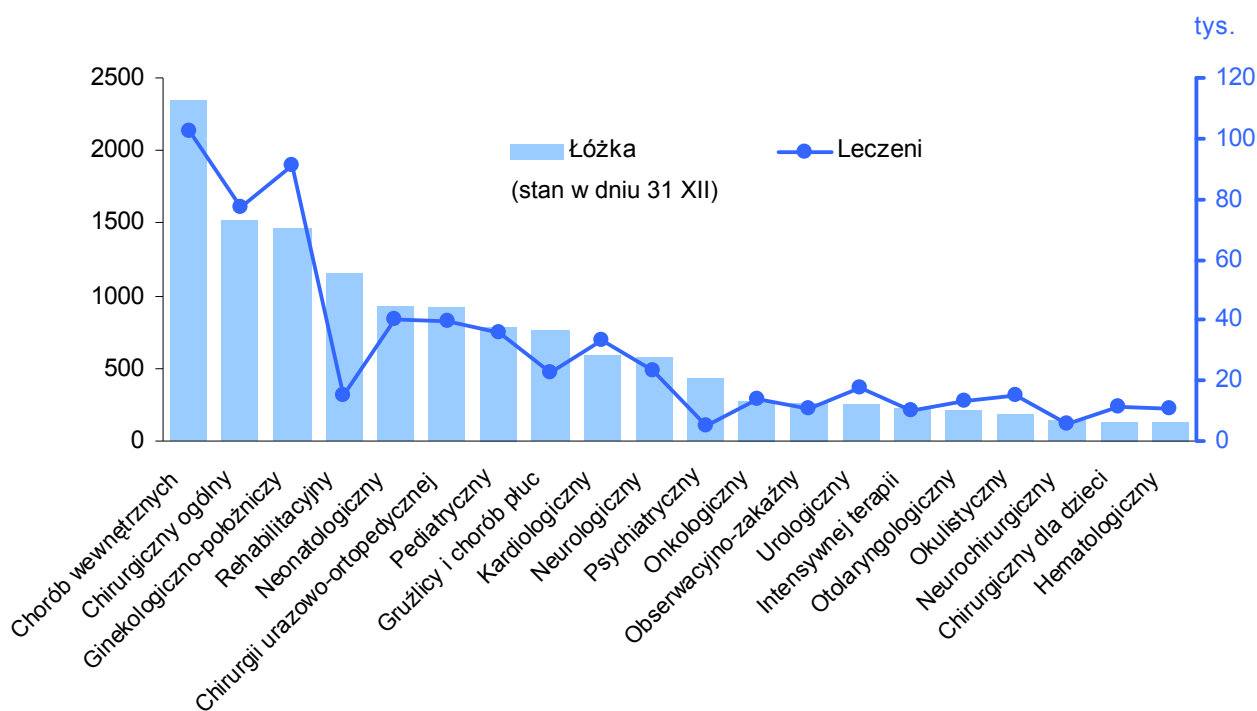
Wśród wszystkich dostępnych łóżek 2909, tj. 20,2% przeznaczonych było dla dzieci do lat 18, a 2461, tj. 17,1% stanowiły łóżka udostępnione klinikom. Przeciętnie 1 łóżko wykorzystywane było 267 dni. Oddziały chorób wewnętrznych charakteryzowały się najwyższą średnią liczbą łóżek przypadającą na 1 oddział, wynoszącą 50. Na 1 oddziale geriatrycznym znajdowało się średnio 48 łóżek, na oddziale gruźlicy i chorób płuc – 45, psychiatrycznym i rehabilitacyjnym – po 44, kardiologicznym i ginekologiczno-położniczym – po 41, podczas gdy średnia dla wszystkich oddziałów łącznie wynosiła 32. Dla pacjentów wymagających intensywnej opieki medycznej przygotowanych było 436 łóżek, a dla objętych intensywnym nadzorem kardiologicznym – 237.

W ciągu roku we wszystkich szpitalach w trybie stacjonarnym leczonych było 636,3 tys. osób (łącznie z ruchem międzyoddziałowym). Dzieci do lat 18 stanowiły 21,6% leczonych. Najwięcej pacjentów przebywało na oddziałach wewnętrznych (102,7 tys. chorych, bez pacjentów kardiologii), ginekologiczno-położniczych (91,0 tys. pacjentów) i chirurgii ogólnej (77,3 tys.). Osoby leczone na tych trzech oddziałach stanowiły 42,6% wszystkich pacjentów leczonych w szpitalach ogólnych w ciągu roku. Średni pobyt chorego w szpitalu ogólnym wyniósł 6 dni. Najdłużej na leczeniu przebywali pacjenci oddziałów odwykowych (29 dni), psychiatrycznych (28 dni), rehabilitacyjnych (25 dni) i dla przewlekle chorych (23 dni). Na 10 tys. mieszkańców województwa ze szpitalnej opieki medycznej skorzystały 1932 osoby (*w kraju – 2105*).

W końcu roku 2009 na oddziałach szpitalnych znajdowały się 263 miejsca, z których korzystali pacjenci leczeni w trybie dziennym. W ciągu roku przyjęto ich 89,3 tys. i byli to głównie pacjenci szpitalnych oddziałów ratunkowych (65,5 tys., tj. 73,4%). Poza tym znaczną część pacjentów jednodniowych przyjęto na oddziałach onkologicznych (11,7 tys., 13,1%), chirurgii ogólnej (3,0 tys., 3,4%), chirurgii urazowo-ortopedycznej (2,7 tys., 3,0%) i ginekologiczno-położniczych (2,6 tys., 2,9%).

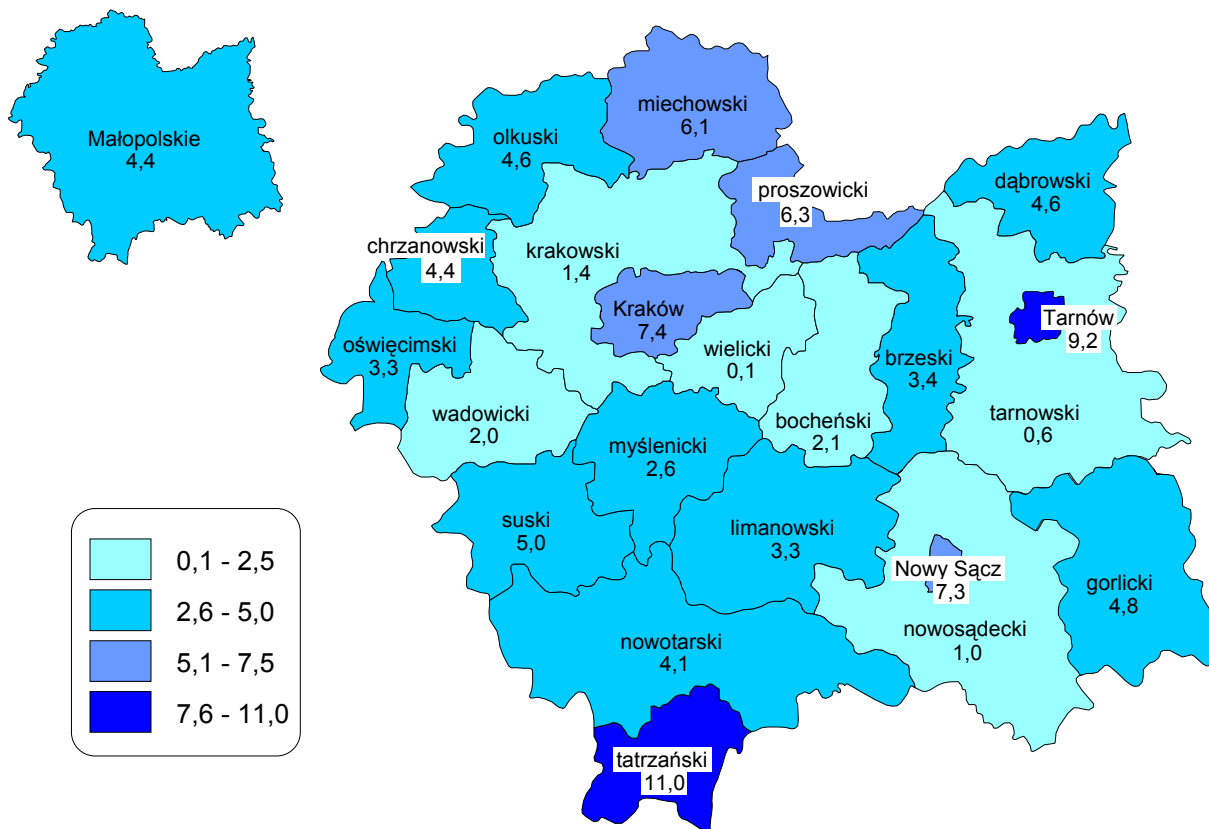
Szpitalne ogólnie dysponowały także 154 stanowiskami dializacyjnymi (stan w dniu 31 XII). W ciągu roku wykonano 128,1 tys. dializ, a liczba osób dializowanych wyniosła 2,2 tys.

Łóżka i leczeni w szpitalach ogólnych i ich filiach według wybranych oddziałów w 2009 r.

Ź r ó d ł o: opracowano na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Łóżka w szpitalach ogólnych i ich filiach na 1000 mieszkańców według powiatów w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Ź r ó d ł o: opracowano na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Placówki świadczące **opiekę stacjonarną długoterminową** w ciągu 2009 r. objęły opieką 5,3 tys. osób. Według stanu w dniu 31 XII 2008 r. w tego typu placówkach przebywało 1967 pacjentów. W ciągu roku 2009 przybyło 3336 osób, a ubyło z różnych przyczyn – 3307. Przeciętnie 1 pacjent przebywał w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym 203 dni, w zakładzie

TABL. 2. PLACÓWKI OPIEKI STACJONARNEJ DŁUGOTERMINOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca stacjonarne	Pacjenci objęci opieką w ciągu roku
			stan w dniu 31 XII
Ogółem.....2008	35	2173	5462
2009	33	2065	5303
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	27	1881	4154
w tym zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne	3	168	187
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2	98	157
Hospicja	4	86	992

opiekuńczo-leczniczym (bez psychiatrycznych) – 167 dni, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym – 310 dni, w hospicjum – 28 dni. Na 10 tys. mieszkańców województwa z opieki świadczonej przez stacjonarne zakłady opieki długoterminowej skorzystało 16 osób (*w kraju – 15*).

Na terenie województwa według stanu w dniu 31 XII 2009 r. działały 3 **zakłady opieki psychiatrycznej**, do których zaliczały się 2 szpitale psychiatryczne i 1 ośrodek MONAR. Łączna liczba łóżek rzeczywistych we wszystkich obiektach wyniosła 1127. Przeciętnie 1 łóżko wykorzystywane było 343 dni. W ciągu roku leczeniem objęto 12,2 tys. osób, o 1,3% więcej niż w roku poprzednim. Średni czas pobytu pacjenta na leczeniu psychiatrycznym wyniósł 33 dni.

Z usług placówek **lecznictwa uzdrowiskowego** w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej skorzystało w ciągu 2009 r. 89,1 tys. kuracjuszy, czyli o 1,8% mniej niż w poprzednim roku. W sanatoriach uzdrowiskowych przebywało 61,2 tys. pacjentów stacjonarnych, a poza tym przyjęto 0,6 tys. pacjentów ambulatoryjnych. Ze świadczeń szpitali uzdrowiskowych w trybie stacjonarnym skorzystało 15,2 tys. osób, a w ambulatoryjnym – 0,5 tys. Zakłady przyrodolecnicze i przychodnie uzdrowiskowe przyjęły 11,6 tys. pacjentów leczenia ambulatoryjnego.

TABL. 3. PLACÓWKI LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Liczba łóżek	Kuracjusze leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego
Ogółem	49	5385	90706
2009	48	5556	89088
Szpitala uzdrowiskowe	7	1113	15631
Sanatoria uzdrowiskowe	35	4443	61838
Zakłady przyrodolecnicze ..	1	–	2640 ^a
Przychodnie uzdrowiskowe ..	5	–	8979 ^a

^a Dotyczy tylko pacjentów ambulatoryjnych.

W ciągu roku 2009 wszystkie zakłady świadczące usługi z zakresu leczenia uzdrowiskowego przyjęły 76,4 tys. pacjentów stacjonarnych (o 8,6% więcej niż w poprzednim roku) i 12,7 tys. pacjentów ambulatoryjnych (o 37,8% mniej). Średni czas pobytu pacjenta w stacjonarnych zakładach leczenia uzdrowiskowego wyniósł 18 dni (18 dni w sanatoriach uzdrowiskowych, 20 – w szpitalach uzdrowiskowych). Pacjenci leczenia uzdrowiskowego mogli korzystać z różnorodnych zabiegów leczniczych. Łącznie wykonano 3941,7 tys. zabiegów, na które składało się między innymi: 369,6 tys. inhalacji, 359,1 tys. zabiegów borowinowych, 351,2 tys. masaży, 139,3 tys. kąpiele mineralnych, 56,6 tys. kąpiele CO₂, 2,7 tys. zabiegów parafinowych, ponadto 919,2 tys. razy zastosowano kinezyterapię, 603,0 tys. – elektrolecznictwo, 535,5 tys. – wodolecznictwo, 360,6 tys. – światłolecznictwo i 76,4 tys. – krioterapię.

Świadczenia **ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** realizowane były przez zakłady opieki zdrowotnej i praktyki lekarskie. Informacje zamieszczone w notatce nie ujmuje działalności lekarzy i lekarzy dentyków prowadzących praktykę lekarską w prywatnych gabinetach, w których porady opłacane są przez pacjentów.

W końcu 2009 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 7,5 tys. podmiotów prowadzących praktykę lekarską oraz 2,2 tys. podmiotów prowadzących działalność stomatologiczną.

Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w ciągu 2009 r. udzieliły 25,3 mln porad. Porady ambulatoryjne udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych, pacjentom niehospitalizowanym, stanowiły 1,9% (471,1 tys.). Porad tych nie uwzględniają informacje przedstawione w dalszej części opisu dotyczącego ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W poradniach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odnotowano 22,0 mln porad lekarskich, w tym 9,2 mln zostało udzielonych w poradniach specjalistycznej opieki zdrowotnej.

TABL. 4. PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Stan w dniu 31 XII

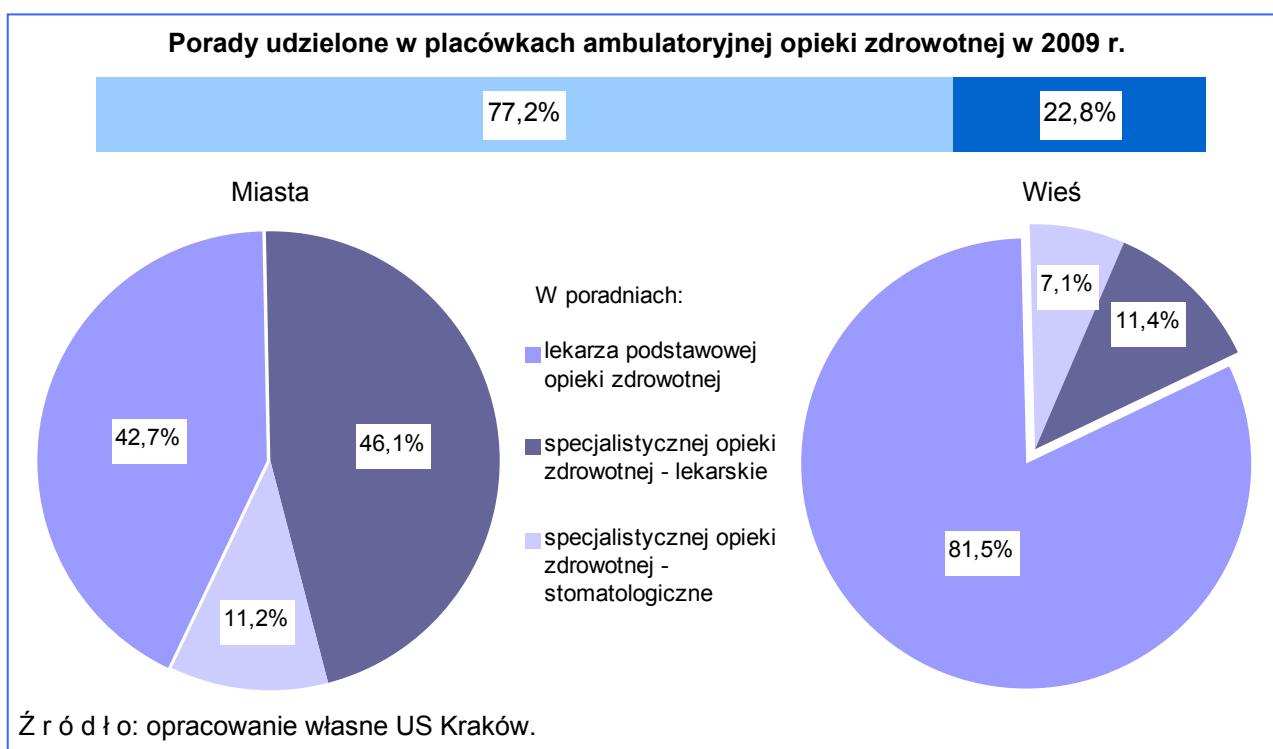
WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009
Ogółem	1589	1630
Zakłady opieki zdrowotnej	1304	1362
publiczne	314	293
niepubliczne	990	1069
Praktyki lekarskie ^a	285	268
w miastach	158	149
na wsi	127	119

^a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej, w 2009 r. bez lekarza orzecznika.

W poradniach specjalizujących się w chorobach wewnętrznych lekarze specjaliści udzielili 359,8 tys. porad, w poradniach chirurgicznych – 1386,3 tys., ginekologiczno-położniczych – 1146,5 tys., okulistycznych – 952,2 tys., otolaryngologicznych – 729,4 tys., neurologicznych – 594,5 tys., kardiologicznych – 571,1 tys., dermatologicznych – 507,7 tys., zdrowia psychicznego – 454,9 tys., alergologicznych – 340,0 tys., gruźlicy i chorób płuc – 289,9 tys., pediatrycznych – 111,5 tys. Lekarze dentyści udzielili 2779,0 tys. porad, w tym w poradniach: stomatologicznych – 1785,4 tys., stomatologii zachowawczej – 507,6 tys., ortodontycznych – 168,2 tys., chirurgii stomatologicznej – 154,9 tys. oraz protetycznych – 106,7 tys.

W poradniach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono 12,8 mln porad, w tym w ramach lekarskich porad domowych – 2,2%. Dzieciom i młodzieży do lat 18 udzielono 26,6% porad, które były świadczone w tego typu poradniach, a osobom starszym w wieku 65 lat i więcej – 26,5%.

Na 1 mieszkańca województwa przypadało 7,5 porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, z tego 3,9 udzielonych zostało przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, 2,8 przez lekarza specjalistę, 0,8 przez dentystę.

Pomoc medyczną w nagłych przypadkach (według stanu w dniu 31 XII 2009 r.) świadczyło 116 zespołów ratownictwa medycznego, w tym 55 podstawowych i 46 specjalistycznych. Na 1 zespół przypadało 28,4 tys. mieszkańców województwa.

W skład zespołów wyjazdowych wchodziło: 5 zespołów ogólnych, 5 wypadkowych, 4 reanimacyjne, 1 neonatologiczny. Ratownictwo medyczne dysponowało także 1 zespołem lotniczym wyposażonym w śmigłowiec.

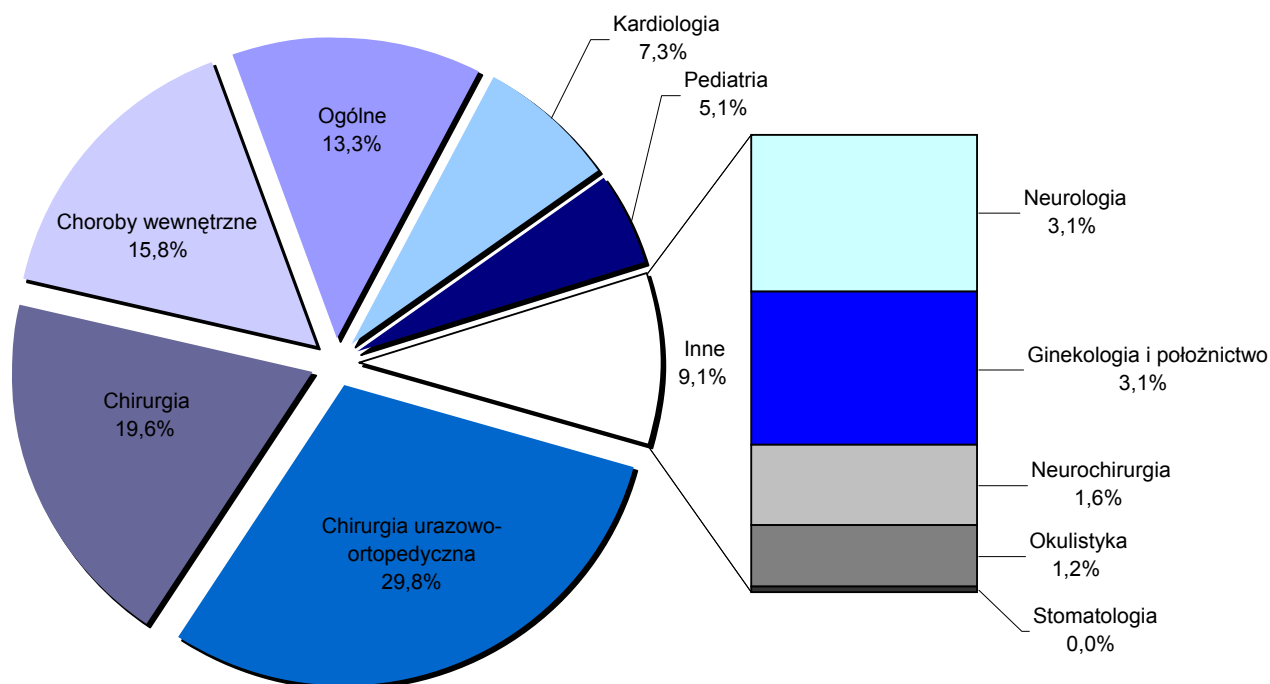
TABL. 5. MEDYCZNE DZIAŁANIA RATOWNICZE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009
Wyjazdy na miejsce zdarzenia	214018	203876
w tym:		
ruch uliczno-drogowy	15449	15196
praca	2042	2010
szkoła	1324	1149
dom	137680	130906
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia	218278	206441
w tym:		
w wieku 0-18 lat	19189	15574
65 lat i więcej	75466	72966

Działalność w zakresie szybkiej pomocy medycznej prowadziło także 21 szpitalnych oddziałów ratunkowych, gdzie udzielano świadczeń opieki zdrowotnej osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Jednostkami współpracującymi w zakresie doraźnej jednorazowej pomocy były 4 izby przyjęć.

W ciągu roku 2009 zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego 203,9 tys. razy wyjeżdżały na miejsce zdarzenia, tj. o 10,1 tys. razy mniej niż w 2008 r. Najczęściej były to wyjazdy do zdarzeń, które miały miejsce w domu – 64,2% wyjazdów. Zdarzenia w ruchu uliczno-drogowym spowodowały 7,5% wyjazdów. Wyjazdy do pracy poszkodowanego stanowiły 1,0%. Najrzadziej wyjeżdżano do szkół – 0,6% wyjazdów. Na 1000 mieszkańców województwa świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia udzielono 63 osobom, a rok wcześniej – 67.

Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym według zakresu świadczenia w 2009 r.

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W izbach przyjęć i w szpitalnych oddziałach ratunkowych z pomocy skorzystało 483,2 tys. osób. Wśród osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego 23,9% stanowiły dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat. Udział osób starszych, w wieku 65 lat i więcej, wyniósł 18,0%. Najwięcej poszkodowanych wymagało pomocy w zakresie chirurgii urazowo-ortopedycznej – 143,8 tys. osób.

Sprzedaż leków i środków medycznych w końcu 2009 r. prowadziło 970 aptek oraz 113 punktów aptecznych. W odniesieniu do stanu sprzed roku przybyło 40 aptek i 16 punktów aptecznych. Dyżury nocne pełniło 220 aptek, spośród których dyżury nocne okresowe pełniło 189, natomiast stałe – 31. Na terenach wiejskich działalność prowadziło 214 aptek oraz 111 punktów aptecznych.

W aptekach i punktach aptecznych w końcu grudnia 2009 r. (bez aptek szpitalnych) pracowało 5188 osób, w tym 2152 magistrów farmacji oraz 2022 techników farmaceutycznych.

Zmniejszyła się liczba osób przypadających na jedną aptekę i punkt apteczny z 3201 osób w końcu 2008 r. do 3045 według stanu w dniu 31 XII 2009 r. (w miastach z 2246 do 2144; na wsi z 5439 do 5149). W całym kraju w końcu 2009 r. średnio na jedną aptekę i punkt apteczny przypadało 3184 mieszkańców.

W końcu 2009 r. na terenie województwa działały 33 **żłobki** i 1 oddział żłobkowy. Żłobki zaliczane są również do systemu opieki zdrowotnej. Udzielane są w nich świadczenia zdrowotne obejmujące swoim zakresem działania profilaktyczne i opiekę nad dzieckiem w wieku do 3 lat. Łącznie w dyspozycji placówek żłobkowych znajdowało się 2388 miejsc w pełni przygotowanych na przyjęcie dziecka. Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach przypadało 48,3 miejsc.

W ciągu 2009 r. we wszystkich placówkach żłobkowych opieką objęto 4589 dzieci, tj. o 22 mniej niż w roku poprzednim. W końcu 2009 r. w tych placówkach przebywało 2535 wychowanków, spośród których 47,6% stanowiły dziewczynki. Najliczniejszą grupę tworzyły 2-latki (1256 dzieci, czyli 49,5%). Na 1000 dzieci do lat 3 w województwie, 23 przebywały w żłobkach. Przeciętny pobyt dziecka wyniósł 79,6 dnia.

Według stanu w dniu 31 XII, łącznie we wszystkich placówkach pracowały 603 osoby, w tym 70 pielęgniarek.

Na rzecz zakładów świadczących opiekę zdrowotną pracowały **punkty krwiodawstwa**. W 2009 r., według stanu w dniu 31 XII, działalność prowadziło jedno Regionalne Centrum Krwiodawstwa posiadające 17 oddziałów terenowych. Do placówek tych w ciągu roku zgłosiło się 45,7 tys. krwiodawców (o 1,1 tys. więcej niż w poprzednim roku), w tym 45,6 tys. honorowych. Liczba krwiodawców honorowych wzrosła o 2,5%. Łącznie pobrano 80,8 tys. jednostek krwi pełnej (1 jednostka równa się 450 ml). Wyprodukowano 80,4 tys. jednostek koncentratu krwinek czerwonych (1 jednostka równa się około 280 ml) i 81,2 tys. jednostek osocza (licząc w jednostkach świeżo mrożonego osocza – 1 taka jednostka odpowiada 200 ml).

Dla celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych pobrano 83,7 donacji krwi lub jej składnika, w tym 81,3 tys. donacji krwi pełnej i 0,3 tys. donacji osocza.

Przedstawione informacje Instytutu Hematologii i Transfuzjologii dotyczące krwiodawstwa nie uwzględniają danych MON i MSWiA.

Do opracowania notatki wykorzystano dane ze sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdawczości resortowej Ministerstwa Zdrowia.